

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

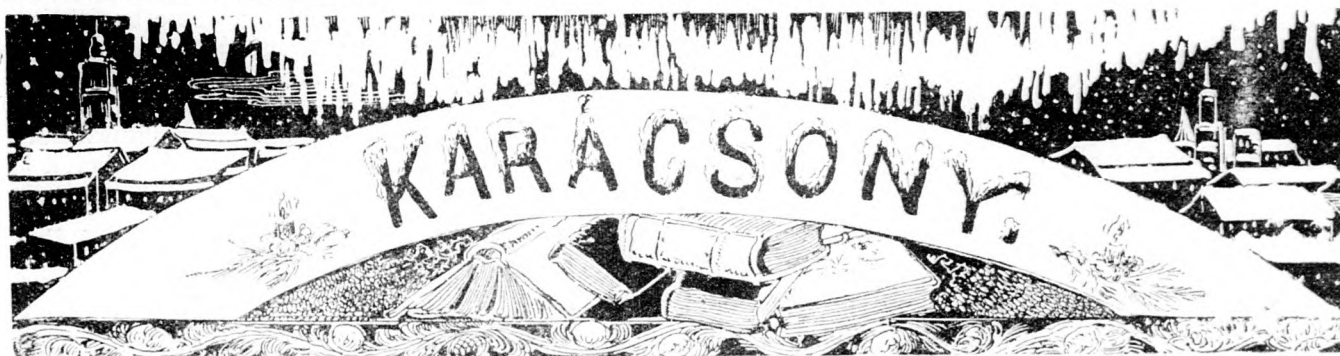
Híregyédvire 6 korona
Félévire 3 korona
Negyedévire 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

BUDAY B A R N A
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Karácsony.

Jézus, ki a jászolban született,
Ma is szereti a szegényeket.
S jó angyalait majd ama nagy éjjel,
Azt tudakolni küldözgeti széjjel:
Hogy van-e még szeretet,
Idelent a világba?
Vigasztalan könnyeket
Hullat-e még az árva?
... Oh, mert szereti a szegényeket!

Ti gazdagok, s ti boldog emberek!
Az angyaloknak ti feleljetek.
Ti mondjátok meg, hogyha visszaszállnak,
Mit szóljanak fönt, az Istenfiúnak:
Hogy van-e még szeretet,
Idelent a világba?
Vigasztalan könnyeket
Hullat-e még az árva? ...
— Az angyaloknak ti feleljetek!!

Szabolcska Mihály.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

Karácsony.

Átvergődünk megint egy év forгатagán; egyes emberek eltűntek szemünk elől és újak léptek helyükbe, a régi házak ledőltek és újak emelkednek helyükön. Változtak az idők és velük együtt magunk is változtunk. Ennek a karácsonyi ünnepnek a jelentősége azonban örök, szent és változhatlan.

Ezen a napon adta az Ur a Megváltót az emberiségnek. És az emberiség ma épp úgy, mint ezerkilencszáz esztendővel ezelőtt, örömmel sóhajt fel, hogy megszületett a kis Jézus Krisztus. És mindazok, akiket évezredek óta törvények, előítéletek és szenvedélyek elválasztani igyekeznek egymástól, mindazok e napon találkoznak a kis Jézus bölcsője mellett. Mert urnak s koldusnak, bölcsnek és együgyűnek egyforma része volt, van és lesz mindég ennek az örömműnnpnek isteni intézményében. Oh, mily örökké ragyogó isteni elhatározás az, mely egy ártatlan gyermeket adott nekünk, aki irgalmasan magához emelje a megalázkodót, bizalomra tanítsa az elesettet, kitartásra oktassa a szegényt, lemondásra a gazdagot, szeretetre az egész emberiséget s végre vérével pecsételje meg, hogy kiküldetésének isteni eredete volt!

Kis Jézusunk, ki lejöttél hozzánk, hogy megválts bennünket és egyesítsd az emberiséget a szeretet nevében: tekints le reánk és segíts bajunkon, mert mi egymást szeretni sehogy sem tudjuk! Ha a Te magasztos tanaid érvényesültek volna a földön, ha az emberek czifrázkodás helyett inkább a nyomorultakat segítik fel, ha az államok a hadihajókba, ágyukba és fegyverekbe fektetett milliókon elhagyott árva gyermekeket neveltek volna s hajlékot emeltek volna a szeretetnek és a könyörületességnek, hová fejlődhetett volna akkor az emberiség.

De lám, ezen a földön mindenki csak azért élesíti a fegyvereit, hogy harczolni tudjon a kenyérért, a jólétért és a hatalomért. Mindenki küzd, a mások sikereire irigy, a saját sikereivel elégedetlen. És mert ez így van, ezért aztán hiába haladunk és fejlődünk, ebben nincs áldás, mert nyomoruságunk már az egekre sir. Mit ér hát ez a nagy iparkodás, ha nem tudjuk elérni azt a célt, hogy boldogabbak legyünk!

Ez az elégedetlenség, amely vigasztalanná teszi az életet, a vallástalanság átka rajtunk. Hü követőd, kis Jézus, nincs már közöttünk és hiába gyulad ki Betlehem csillaga, nincs, aki feléje irányítaná élete utjait. Nincs, ami világítsa az anyagi élet sötét utjait, nincs, ami melegítsen s enyhítsen bennünket, ha az élet mostohaságai miatt kétségbeesés mardossa szívünket. Hiányzik

a mi lelkünkől valami, ami nélkül az élet nem sokat ér.

Kis Jézusunk, oh, add vissza lelkünknek elvesztett darabját: a szikla-szilárd hitet és taníts meg bennünket megelégedettnek lenni a szeretet igazságában!

Munkások és eselédek segélypénztára.

Megirtuk már, hogy az 1900. évi XVI. törvényezikk alapján a gazdasági munkások és eselédek biztosítására és segélyezésére munkáspénztárakat létesítenek. *Darányi* miniszter a kisemberek jóvoltáért ezt a törvényt *már újévkor életbelépteti*. Evégből kiadta a hatóságoknak a végrehajtási utasítást és lelkükre kötötte, hogy ennek az emberbaráti intézménynek a felvirágoztatása érdekében legjobb tehetségükhöz képest mindent elkövessenek.

Ez a lelkes utasítás újabb bizonyítéka annak a gondolkozásnak, amely földmivelési miniszterünket alkotásaiban vezeti. Az új törvény a kisemberek közt is a legkisebbnek a javát szolgálja és valóságos áldás lesz azokra nézve, akiknek érdekében a törvény csinálódott.

Az *»Országos gazdasági munkás- és eselédsegélypénztár«* ezélja a gazdasági munkásokat és eselédeket baleset, baleset miatti rokkantság, baleset miatti halál, továbbá állandó keresetképtelenség esetében, ugyszintén a 65-ik életév elérésekor segélyezni s halál esetében a családnak segélyt nyújtani. A munkások és eselédek *szabad elhatározásától függ a belépés*. Beléphet tagul minden munkás és minden gazdasági eseléd, aki ötven évnél még nem idősebb; *beléphet továbbá mindenki, aki gazdálkodással foglalkozik*. A tagsági díj évenként az első csoportbeliek-nél 10 korona 40 fillér, a második csoportbeliek-nél 5 korona 72 fillér; a rendkívüli tagoknál egy korona.

Az első csoportbeli tagoknak a következő segélyre van igényük: a) *baleset esetében ingyen gyógykezelés*; b) *hatvan napig 1 korona segély*; c) ha a baleset miatt 60 napnál tovább munkaképtelen marad, *mindaddig, míg munkaképtelen, hónaponként 10 korona segély*; d) *baleset miatti halál esetében a családnak egyszer s mindenkorra négyszáz korona segély*; e) ha legalább tíz évi tagság után bármely okból munkaképtelen lesz, *életfogytáig 10 korona segély*; f) a tag 65 életévének elérésekor kap 100 koronát; g) ha a tag öt évi tagság után meghal, családjá 200 korona, ha 10 évi tagság után hal meg 250 korona s ha 15 évi tagság után hal meg 270 korona segélyt kap.

A második csoportbeli, továbbá a rendkívüli tagok persze csak a kisebb díjfizetéseknek megfelelő kedvezményeket élvezik. Azok, akik tagok akarnak lenni, lakóhelyük előljároságánál jelentkezzenek. A jelentkezéskor a fölvételi díjat (2 korona, 35 évesnél idősebbeknél 4 korona) készpénzben kell lefizetni. A tagsági könyvet a központi igazgatóság küldi meg. A tagsági díjat félévenként a postahivatalnál kell befizetni a tagsági könyvben levő befizetési lapokkal. A félévi tagsági díjat a tag részletekben is félreteheti akként, hogy az előljároságtól egy gyűjtőlapot kér s arra a félév tartama alatt annyi postai levélbélyeget ragaszt, amennyinek értéke a félévi tagsági díjnak megfelel. Az ilyen levélbélyegekkel szabályszerűen ellátott gyűjtőlapokat a postahivatal készpénz gyanánt elfogadja.

A segélypénztár helyi igazgatását a községek-

ben az előjáróság látja el, addig, amig ötven tag nincs a községben. Ha a községben ötven tag már van: *helyi bizottság alakítatik*, melyben a munkaadók és munkások egyaránt képviselve vannak.

Minden munkaadó minden gazdasági eseléd után évenként 120 fillér hozzájárulást köteles fizetni. A megállapított hozzájárulást a községnél kell lefizetni. A hozzájárulás fizetési kötelezettsége alól föl vannak mentve az alapítók, vagyis azok, akik a pénztár javára legalább 50 koronát lefizettek, feltéve, hogy eselédjeik helyett az évi tagdíjat sajátjukból előre befizették vagy kinyilatkoztatták, hogy ennek a díjnak legfeljebb csak a felét fogják az illető eseléd bérébe betudni. Minden gazdasági eseléd, aki után a munkaadó a 120 fillér évi hozzájárulást fizetni köteles, a rendkívüli tagokkal egy tekintet alá esik, s a eseléd, illetőleg családja baleset, baleseti rokkantság és baleset miatti halál esetében olyan segélyt kap, mint a rendkívüli tagok.

A segélypénztár a kormány felügyelete s ellenőrzése alatt áll. Az igazgatóságba 4 tagot az alapítók, 4 tagot pedig a tagok választanak. A pénztár felügyeletére kormánybiztosnak dr. Bartóky József min. osztálytanácsost nevezte ki a földmívelési miniszter.

Üdvözljük Darányi minisztert e nemes törvény életbelépése alkalmából, s a kisemberek ezreinek meleg köszönetét tolmácsoljuk előtte!

A munkásnépet és azok jóakaróit pedig felkérjük, hogy lépjenek be minden ösztökélés nélkül rendszeres tagokul ebbe a segélypénztárba, amely értük létesített, amelynek áldásos előnyeit kihasználni minden munkásnak önmaga és családja iránt tartozó kötelessége.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Ujonezjutalék.

Toth János, a függetlenségi párt hadügyi tudósa a javaslat ellen szól, amelyben a magyar alkotmányosság csorbitását látja. Séreleme ez még az 1867-iki kiegyezésnek is, mert Magyarországon a kormány azt akarja, hogy mi tartsuk fenn tovább is az ujonezjutalékot, anélkül, hogy tudnók, hogy Ausztria minő áldozatokkal járul véradónkhoz. Magyarországon a népszámlálásból állapítják meg, hogy minő létszámban vegyen részt a nemzet a monarchia védelmében. Tudjuk ezen népszámlálási adatok hitellességét. De ezen adatok ellenére is tulságosan megterhelik a véradóval a nemzetet. Ma már oda jutotunk, hogy még az alkotmányos formákat sem tartják meg a véradó megszavazásánál.

A javaslatot nem fogadja el, hanem a függetlenségi és 48-as párt nevében határozati javaslatot nyújt be, melyben utasítatni kéri a kormányt, hogy alkosson új véderő rendszert.

Szell Kálmán miniszterelnök azt bizonyította, hogy bár Ausztria nem tárgyalja az ujonezjutalékról szóló törvényjavaslatot, azt nekünk tárgyalnunk kell,

mert a véderő megajánlása alkotmányos kötelességünk, még akkor is, ha Ausztria nem teljesítené kötelességét.

Ugron Gábor: A mi törvényeink azt követelik, hogy csak olyan Ausztriával lehetünk szövetségben, ahol teljes alkotmányosság van. Ma ez nincs Ausztriában. Ott hivatalnok-miniszterium van. A természetes állapot az volna, ha mi Ausztria nélkül intézzük még hadi és pénzügyeinket is. És most mi történik. Az, hogy még a saját belső ügyünket sem tudjuk elintézni Ausztria belső baja miatt? Keresi azt a magyar hadsereget, melynek a törvény szerint mi, kell, hogy ujonczokat szavazzunk meg. Keresi, de nem találja. Hol van ez a magyar hadsereg? Katonai intézeteket, iskolákat, csak Ausztriában állítanak fel. Hatóságainkkal még magyarul sem leveleznek. Még rendeletben is kiadták a tisztikarnak, hogy nyilvános helyen csak németül beszéljenek. Felolvassa az 1867-ik évi törvényeket, amelyekben határozottan ki van mondva, hogy a magyar ezredeknél csak magyar tiszték és altiszték alkalmazhatók, még pedig született magyarok. Maga a fejedelem törvényben ígérte meg akkor, hogy tisztjei a tábornoktól kezdve magyarok lesznek, hogy a katonai hatóságok magyarul leveleznek. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a magyar ezredekből csak magyar tiszteket osszszanak be és hogy a magyar nyelv oktatását a katonai intézetekben szigorúan kötelezővé tegyék.

Gromon Dezső: Sajnálattal konstatálja, hogy a katonatiszti iskolákban magyar oktatásra nem lehet tanárt találni. Mert a magyarok nem akarnak tanulni. Nem tud olyan rendeletről, mely arra kényszerítené a tisztet, hogy nyilvános helyen németül beszéljenek. Még a legfőbb rangú törzstisztek is tanulnak magyarul. Azt, hogy a honvédtisztek németül is beszélnek, helyesnek tartja. Bárcsak több nyelven is beszélnének.

Kossuth Ferencz: Visszautasítja a honvédelmi államtitkárnak azt az állítását, hogy a magyarok nem akarnak részt venni a honvédelem munkájában. Ezt megecfőljia nemzetünk multja, de visszatartja ifjainkat a hadseregben való szolgálattól az osztrák szellem. A javaslatot nem fogadja el.

Szell Kálmán miniszterelnök Kossuth Ferenczcel és Ugronnal szemben bizonyítja, hogy Ausztriában most is meg van az alkotmányosság, melyet a mi 1867-iki törvényeink megkövetelnek. Ugron Gábornak azok a vádjai, melyek a hadsereg tisztikarának magyarellenességére vonatkoznak, nem felelnek meg teljesen a valóságnak. A hadsereg tisztikarában tekintélyes a magyar elem s ha magyarul irnak bármely ezredparancsnoksághoz, magyar választ kapnak onnét. Ugron Gábor határozati javaslatát nem fogadja el. Ezután a törvényjavaslatot a Ház elfogadta.

Következett az állami költségvetés tárgyalásának folytatása:

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtásu tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

Az udvartartásnál

Rátkay László követeli a magyar udvartartást. Miért adja a nemzet azt a rengeteg összeget az udvartartásra? Hiszen tudjuk, hogy ami jó öreg királyunk nagyon takarékos életet él. Adja a nemzet azt az óriási összeget azért, hogy legyen magyar, egészen önálló udvartartás. Míg a valóságban ez meg nem lesz, addig a tételt nem szavazza meg.

Szell Kálmán miniszterelnök kifejti, hogy udvartartásunk magyar jellege mind inkább kidomborodik, azt elvitatni nem lehet. A király szívesen és gyakran van itthon és mikor itthon van, akkor udvartartása teljesen magyar. Ha majd a királyi palota felépül, akkor az egész királyi család gyakrabban lesz még Magyarországon.

Fiume.

Lukács Gyula rámutat arra, hogy Fiume az elnyomatás napjaiban is tüntetett a magyar államiság mellett. És most azt látjuk, hogy nincs meg a hű magyar Fiume. Honnét e változás? A fiumeiek ellenségei azt mondják, hogy azért, mert a fiumeiek hazafisága érdekhazafiság. Ő azt el nem ismeri. Fiume soha nem szünt meg hazafias lenni, bármily nagy anyagi megrövidítéseket szenvedett is. De hiba az, hogy összezavarták Fiume egész politikai életét. Részletesen beszél ezután arról, hogy Fiumével igazságtalanul bántak a magyar kormányok.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy aki a fiumei ügyben hozzá bizalommal, őszinteséggel fordul, az nem fog csuful járni. Ő a fiumei kérdésben napról-napra fogad küldöttségeket, ezek a küldöttségek a tanui, hogy ő, amit itt hirdet az ország színe előtt, azt eszeleksi is. Kijelenti, hogy ő a fiumei kérdés tárgyalásába kész belemenni, de csak a magyar érdekek egységének teljes megóvása mellett. Megköveteli az ország és a törvényhozás jogainak Fiumében való tiszteletben tartását s ezeket a jogokat ő kijátszani nem enged. Ami törvény itt, az törvény Fiumében is.

A költségvetés tárgyalását folytatják.

A „Hangya” Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet.*)

Székhelye: Budapest, VIII., Baross-utca 10.
Elnök: Gróf Károlyi Sándor. Alelnök: Ivánka Oszkár. Ugyvezető-igazgató: Balogh Elemér.

Néhány lelkes derék magyar ember a szegényebb nép viszonyait és élete folyását vizsgálva, arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy vannak ebben a tejjel-mézzel folyó szép hazában a sáskánál még a filloxeránál is veszedelmesebb kártevők. Ezek pedig azon kereskedők, akik hamisított élelmi-cikkeket árusítanak. Főként azért veszedelmesek ezek, mert a körmükre koppintani igen nehéz, dacára annak, hogy már vannak szigorú hamisítási törvényink.

De ugyan melyik falusi fogyasztó vette már azt észre, hogy a paprika közzé téglapor, a pálinkába víz, meg terpentín olaj, a ezukor közzé méz, vagy liszt, a kávé közzé pörkölt makk van keverve? Ugy-e, hogy erre nem jöttünk rá, pedig sok ilyen hamis portékát összevásároltunk a falusi szatócsoktól. Ez bizony baj, mert a hamisított portéka nemcsak a zsebnek árt, de az egészségnek is. A törvény keze pedig nem érheti utól mindég a hamisítót.

*) Mutatvány a »Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv« című könyvből.

De ha már a hamisított áruktól nem védhetjük meg magunkat, azt kérдем, ki tudja magát megvédeni a hamis mérlegtől, melyet a kisszatócsok közül olyan sokan elég lelkiismeretlenül a közönség károsítására használnak?

Ezeket a bajokat nem is lehetne gyökeresen másképp segíteni, ha csak minden faluba nem állítanak fel egy új boltot, amelyikben lehet aztán olesó és hamisítatlan árut kapni és ahol a törvényes, jó mérleget használják. De hát hogyan vigyük ezt keresztül?

Az angolok meg a németek ennek is kitalálták a módját. Azt mondták, hogy legyen a nép a maga boltosa. Alljon össze az egész falu, létesítsen fogyasztási szövetkezetet, ennek a pénzével aztán meg lehet csinálni, be lehet rendezni a boltot. Ez persze, ha meg is van, nem elég. Az avatatlan embert mindenhol becsapják, ha alólról nem, hát felülről. Így jártak volna nálunk azok a falusi boltok is, amelyekket fogyasztási szövetkezetek nyitottak meg, ha nem lett volna kezdetül fogva utmutatójuk, vezérlőjük, amely közvetít részükre minden portékát, a kocsikenőcestől kezdve egész a finom pozsonyi piskótáig.

Ilyen vezető közvetítő intézményt létesítettek tehát legelőbb lelkes szövetkezeti férfaink. Hívják pedig ezt a központot »Hangyá«-nak, vagy még jobban a »Magyar Gazdaszövetség »Hangya« nevű fogyasztási és értékesítő szövetkezeté«-nek.

Azt hiszem, hogy az elmondottakból kitalálhatja mindenki, hogy mi a »Hangya« czélja. A falusi szövetkezeteket akarja olesó és hamisítatlan árukkal ellátni s evégből közvetlenül érintkezik minden egyes portéka gyárosával, illetve termelőjével.

Olyan emberek vannak tisztviselői között, akiket nem lehet ám becsapni, akik ismerik, melyik portéka jó, melyik hamisított s melyik mennyit ér. Van ezenkívül más czélja is a »Hangyá«-nak, meg akarja a magyar néppel kedveltetni a fogyasztási szövetkezeteket, rá akarja a népet terelni a boldogulásnak arra az útjára, melyet a takarékoság, a mértékletesség jelképez. Evégből, aki szövetkezet alakítása czéljából hozzá fordul, annak nemesak utbagazítást ad, hanem emberével maga is segítségére siet a szövetkezni akaróknak.

Van is a »Hangya« áldásos működésének eredménye. 1898. július hava óta megalakított mintegy 160 falusi szövetkezetet az ország különböző részeiben. Kezdetben neki is sok bajjal kellett megküzdnie, de már ezek nagy részén tulesett. Most már gyönyörűen fejlődik ez az intézmény, ugyszólván napról-napra, amit legjobban bizonyít az, hogy míg 1898 június havában csak 454 korona értékű árut közvetített, addig mult év december havában már 77,638 korona értékű árut közvetített a vidéki szövetkezetek számára és az első 17 hónap alatt több mint fél millió korona forgalmat ért el.

Az 1900-dik esztendőben a »Hangya« forgalma megháromszorozódott. Ezidén meg fogja haladni az 1 millió koronát. Mennyi fillért ment meg már ma is a szerény sorsu fogyasztók számára, erről csak akkor lehet fogalmunk, ha tudjuk azt, hogy a »Hangya« nem haszonra dolgozik.

A »Hangya« fiókszövetkezetei is folyton szaporodnak, ő maga folyton erősödik, terjeszkedik. És ez az erősödése igen természetes is, hisz a »Hangya« bizonyos szerény kezelési költséget von le csupán és semmi hasznot a maga számára elérni nem igyekszik.

Ebben az olesó és megbízható közvetítésben rejlik a »Hangya« egyik nagy előnye, a másik pedig az a végtelen nagy könnyebbség, hogy a vidéki szövetkezetek mindent egy teljesen megbízható helyről szerezhetnek be, minél fogva szállítási és csomagolási költségekben is nagy összegeket tekarithatnak meg.

Igyekezünk kell tehát azon, hogy a »Hangya«-nak áldásos működését fogyasztási szövetkezetek létesítése révén a szerény sorsu fogyasztók, a köz-nép hasznára fordíthassuk, ezért ha a községben meg van a hajlandóság a fogyasztási szövetkezet alakítására, csak bátran forduljon ki-ki a »Hangya«-hoz, ahonnt a szövetkezet alakítására az utmutatást és a kellő segítséget szívesen és hamarosan megadják.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A burok ismét győztek, mintha csak karácsonyi meglepetést akarnának szerezni az angol fővárosnak és örömet a világ szabadságszerető népeinek. Megirtuk mult számunkban, hogy a harez-tér szakadatlanul változik. Ez rosszat jelentett az angoloknak, mivel ők a helyi viszonyokat nem ismerik és így a szabadságharezosok nagy előnyt nyernek. *Clements* angol tábornokot szörnyü vereség érte a Magalies-hegyen Dél-Oránzsban. Elesett 18 tisztje, másfél száz embere halottakban és elfogták 5 századát a burok. Azonkivül a podgyászainak legnagyobb részét is elvették, mikor az angol tábornok futva menekült. Már régen nem érte ilyen nagy csapás az angolokat. Londonban, az angol fővárosban, nagy az elkeseredés, mert hiszen kétszázezer angol van most is a dél-afrikai harez-téren, a burok száma összesen tizezer és Kitchener lord, az angolok uj fővezére, sürgösen kér újabb csapatokat.

Érdekesek a hét utolsó felében kapott hireink is. *De Wett*, a hős bur vezér, Knox és Macdonal angol tábornokok által le lett szoritva az Oránzs folyó mellé és ott nem bírt átkelni az áradás miatt. Erre hirtelen megfordult a hős és áttört seregével az angolokon, seregéből pedig 700 főnyi csapat Alivornothnál megverte Brabant angol tábornok lovasságát és lement a Fokföldre. Hogy mit jelent ez, tudják jól az angolok, mert a fokföldi hollandusok szüntelen lázonganak és csak a burok megjelenése kellett ahhoz, hogy nyílt lázadásban törjenek ki testvéreik, a burok mellett. Ezek az események annyira megváltoztatták a helyzetet, hogy az angol tábornokok most egy éve is csak úgy sürgették a segílyt, mint

ma. De ha már sikerült a buroknak győzelmesen levonulni a Fokföldre, onnan csak a hollandusok győzvereinek támogatása mellett jönnek visszafelé és egyszerre lángba borul egész Dél-Afrika, aminek kioltására és a szabad népek leigázására nem lesz elég Anglia hatalma. Reméljük, hogy lapunk következő számaiban még nagyobb, még dicsőbb bur győzelmeket irhatunk és az öreg Krüger imáját, melyet elvesztett hazájáért mond a szent karácsonyi ünnepeken, meghallgatja a Teremtő.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“ a jövő évvel immár hetedik évébe lép pályafutásának s az olvasóközönség megítélhette, vajjon sikerült-e elérni azt a céllunkat, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek? Hogy jó törekvéseink sikerei el nem maradtak, bizonyíték erre nemcsak az, hogy lapunkat a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“ hivatalos közönyűül választotta, de büszkén hivatkozhatunk arra is, hogy a „Független Ujság“ ma már a magyar független polgári osztály legelterjedtebb és legkedveltebb heli ujsága. Sikerünknek titka csak az lehet, hogy mindenkör az ország legmagyarabb s legnagyobb zömét alkotó polgári osztályának érdekeit tartottuk szem előtt: tehát a földmives, a kisiparos jóvoltáért s a fáradtságos, de tisztes munka védelméért harczoltunk.

Valamint a multban tettük, azonképen a jövőben sem fogunk megszünni elsősorban a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgetni; törekedni fogunk szövetkezeti téren utmutatással szolgálni és serkenteni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni; mulattató cikkeinkkel szivet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani; képeinkkel a hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni; végül levelesszekerényünkben a

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“ ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 kor. 50 fill.

Megrendelhető a „Független Ujság“ kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.

A „Független Ujság” előfizetői ingyen kapják a „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvet”.

Jó törekvéseink érdekében támogassanak bennünket ezután is előfizetőink. Ha minden régi előfizetőnk csak egy újat szerez, lapunk máris nagyot emelkedhetik, mert minél több az előfizetőnk, annál szebb és tartalmasabb lapot adhatunk a jelenlegi olcsó előfizetési árak mellett.

Az előfizetési ár, az új pénzsámítás szerint

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőnknek megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Uj regényünk.

Uj regényünk közlését, mely „Kis-Székely pusztulása” címet viseli, a „Független Ujság” legközelebbi, ujévi számában megkezdjük. A regény a magyar szabadságharcból veszi tárgyát és reméljük, hogy az ugy hazafias irányánál fogva, mint érdekesítő meséjével olvasóink teljes tetszését nyeri meg. A regényt képekkel is díszíteni fogjuk. Ez az eredeti regény könyv alakban sehol sem fog megjelenni. Már ezért is ezélszerü a „Független Ujság” összes számát megőrizni, hogy év végén az egész nagyszabásu regényt egyben bírassák olvasóink.

A „Független Ujság” karácsonyi ajándéka. A „Független Ujság” jelen számához csatolva kapják olvasóink ajándék gyanánt a „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyvet”. Fogadják ezt az ajándékot előfizetőink oly jó szívvvel, amilyennel azt mi adjuk! Forgassák ezt a könyvet hasznukra és boldogulásukra a magyar nép fiai. Ezt remélve, *boldog karácsonyi ünnepet kívánunk kedves előfizetőinknek!*

Karácsony. Jézus születésének a napja, szent karácsony ünnepe itt van” megint. A szent ünnep előestéjén éjjeli 12 órakor tartják a templomokban az ugynevezett éjjeli misét, a világ Megváltójának világrajöttének órájában és fölhangzanak az isteni kisdédet dicsőítő szent énekek. Másnap a karácsonyi ünnepkör első napján három misét mond a pap, a hit, remény és szeretet misét. Krisztus születése napja örömnapp, beköltözik az öröm, a boldogság a családi tüzhelyekhez, melyek körébe gyűl össze az egymáshoz tartozó nép öregje-fiatálja.

Adomány az ujságíróknak. A Budapesti Ujság-

írók Egyesületét váratlanul igen örvendetes karácsonyi meglepetés érte. Az egyesület segítő-alapja javára egy magát megnevezni nem akaró emberbarát tíz ezer koronát juttatott Vészi Józsefnek, a Budapesti Ujságírók Egyesülete elnökének, kezéhez. A nemeslelkü adományozó csak azt az egyetlen föl-tételt kötötte ki, hogy neve ismeretlen maradjon.

A segesvári csatatér állambirtok. Megirtuk, hogy gróf Haller Lujza fehéregyházi birtokát elárverezik. A birtok egy részét, a mely a gyászos emlékü csatatér képezi, az e hó 12-iki árverésen tényleg az állam vette meg háromszázezer koronáért.

Karácsonyi ünnepély. A délvidéki földművelők gazdasági egyesületének Szegeden fűve lő intézete van, ahol is az egyesületi tagok fiai — kik tulnyomólag németajkuak — a magyar szót tanulják meg. Jelenleg 150 fiu van az intézetben, kik tisztán magyar nevelésben részesülnek s a magyarság e metropoli-sában szivben és nyelvben magyarokká válnak. Nagy súlyt fektet ezen intézet a fiuk szellemi kiképzésén kívül, azok kedélyvilágának fejlesztésére is, mely ezélből évenként többször, de különösen karácsonykor az intézeti fiuk által nagyobb ünnepélyt rendez. Változatos és gazdag programmal — melynek fő-pontjait egy szindarab előadása, szavalatok, kar-énekek képezik — ezen szép ünnepély az idén f. hó 21-én lesz megtartva.

Segítség a szegényeknek. Közeledik a karácsony a szeretet nagy ünnepe és mindenki készülődik, hogy valami örömet vagy meglepetést készítsen övéinek. De sok száz szegény család reménytelenül néz a szent ünnep elé, mert nem hogy ajándéokra tellenek, de száz meg száz embernek nincs betevő falatja. A sok keserü panasz, mely a munkátlanok és a szegények ajkáról elhangzik, a könyörületességnek nem egy áldásos forrását nyitotta meg. A fővárosban ezerre megy az éhezők száma. Egyesületek és nagylelkü jótévedők segíteni igyekeznek a nyomoron. Egy fővárosi polgár, Brauch Ferencz, decz. 24-én, karácsony ünnepének előestéjén, délután négy órától este 7 óráig ezer darab hurkát fog kiosztani a szegények között. Ugyancsak a fővárosban jószívü emberbarátok adományából a Podmaniczky-utczában egy helyiségben ingyen kenyert osztanak az éhezőknek.

Az elhunyt ipargróf. Az elhunyt gróf Lázár Jenő a kinek tudvalevőleg nagyszerüen berendezett műasztalos telepe volt, egyike volt az ország legerősebb embereinek s a leghiresebb medvedadászoknak. Legendákat beszélnek testi erejéről. A hegy mere-dekein kereket nem kötött, hanem kinyult a kocsi-ból és úgy fogta meg a küllöket. Egyszer fogadás-ból végig szántott egy düllőföldet. Fialtal éveiben esikorgó télben, bunda nélkül utazott a Biasini »deli-zsánczon» Kolozsvártól Nagyváradig és semmi baja sem lett. Betegsége miatt nem üzhetség a sportot, felesapott iparosnak; megyesfalvi műasztalos ipar-telepe híres volt országszerte. Derék, gavallér ember volt és mindenki szerette, becsülte.

A »Riadó« költője. Deczember 17-én volt száz esztendeje, hogy Czuczor Gergely, a hazafias beneczés pap és jeles költő született Andódon Nyitra-megyében. Egy évvel előbb, hogy Vörösmarty »Zalán futása« megjelent, irta »Az augsburgi csatá«-t s költészetét már akkor az erős és lelkes hazafiság, népies hang jellemezte. A midőn a szabadságharcz kitört, izzó szenvedélyességgel esendült meg lantján a hazas szabadságszerelem. Riadó ezimen lelkesítő szöveget irt, a melyet legelőször »Kossuth Hirlapja« közölt 1848. decz. 21-én s csakhamar országszerte szavalták. A lelkesítő csatadal így kezdődött:

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az állatok mozgatása télen.

A friss, jó levegő az, a mely az állat egészségének fentartására legalkalmasabb és a megfelelő mozgás az, a mely főként a növendék-állat izületeit, izomrendszerét, lélegző meg vérkeringési szervezeteit erősíti s nagyobb megpróbáltatások elviselésére képessé teszi.

BIKA - GULVA.

»Sikolt a harci sip,
Riadj magyar, riadj!
Csatára hív hazád, kifent aczélt ragadj!
Villáma fesse a szabadság hajnalát!
S fűrössze vérbe a zsarnok faj bitorát!
Él még a magyarok nagy Istene,
Jaj annak, ki föltámad ellene.
Az Isten is segít, ki bír velünk?
Szabad népek valánk, azok leszünk!»

E költeményeért a Pestre bevonult Windischgrätz herczeg elfogatta és hat évi börtönre ítélte. A budavári József laktanyába zárták, de Budavár bevétele után kiszabadították a győztes honvédek. A fegyverletétel után ismét elfogták, Haynau az Új-épületbe hurezoltatta, a honnan bilinesbe verve 1850. április 7-én a kufsteini várbörtönbe szállították. Itt raboskodott 1851. május 29-ig, a mikor szabadon bocsátották. Visszatért Pestre, de nem folytathatta a magyar nyelv szótárának szerkesztését, melyet Fogarasival együtt még 1844-ben kezdett, mert ellenségeinek áskálódásai miatt főapátja Győrbe hivta vissza. Nemsokára újra visszatért Pestre s 1866-ban a kolerajárványnak esett áldozatul.

Szopós koruktól kezdve kell az állatokat az alacsonyabb hőfok elviseléséhez fokozatosan szoktatni. Emellett azonban figyelmen kívül nem szabad hagynunk a jó táplálást és gondoskodnunk kell a kellő mozgatási térről. A jó táplálás a növekedés első föltétele s egyuttal az állat megerősödésének alapja. A mostohán táplált növendék állat ugyanis fázékonyabb, mert kevesebb a fűtőanyaga, melylyel a lélegzések útján szervezetét felmelegíti; a kis szűk téren pedig nem lehet elég kiadó a mozgás arra, hogy testét jobban felmelegítse.

Hogy magának a lónak is ezélszerűtlen és hosszabb ideig való pihentetése milyen károsan hat az állatra, a multkor egy kisebb czikk keretén kifejtettük azt, elmondván, hogy a ló fölösleges nyugalma edzettségére, kitartására van nagy befolyással.

Ami a szarvasmarhát, ugy a tejelőt, mint a hizót illeti, az utóbbira kétségtelenül áll az, hogy a mozgás kárára van a hizlalásnak, mivel a zsír- és husképzés első föltétele a nyugalom, tehát a mozgás

és így az anyagesere kizárása. Az a balhiedelem azonban, amely a tejelő tehénnél azt tartván, hogy mozgás által annak teje elapad, nem áll. Nem pedig, mert a folytonos állás következtében a tehén szervezete elpuhul, könnyebben sérthetővé válik. Az ilyen állattal a betegségek sokasága könnyebben végez s ha esetleg a tej révén nyernénk is valamit, elvesztenők azt a gyakori betegedések és elhullások gátján. A mozgásban részesülő tehén továbbá többet eszik, jobban emészt s a mozgásközben élénkebb vérkeringés több anyagot visz a tőgyhöz, amelyből a tej lesz.

Pusztai képek.

Van nekünk, magyaroknak egy nagy darab földünk odalent a szőke Tisza partján, a mit jókedvében teremtett az Isten. Sik pusztája az, a min eljárhat a jószág széles kedve szerint s a hol elnézhet az ember bármerre, csak a messze távolban lát valamit, ott, a hol az ég lehajlik a földre; valamit, a miről még sem tudja, mi lehet, felhő-e, hegy-e? Ezen a nagy-nagy láthatáron belül legel a jószág, kora tavasztól hőséig; forró nyári napokon legelésző gulyát, ménest mutogat a esalóka délibáb, mást úgy sem mutathat, falu, tanya nincs a közelben, talán még nádas vagy füzes sem.

K A N - N Y Á J.

Ugy a növendék, mint a tejelőállatok mozgásánál szemelött tartandó, az, hogy megerőltető, fárasztó mozgás ne legyen. Nem az igazás értendő a tehéneknél a szabadban való mozgás alatt, — ámbar vannak egyes nagyobb birtokosok, akik különösen magyar fajta teheneiket télen-nyáron az ökrök helyett folytonos igazásra használják, hanem itt a tejmenyiség nem vétetik figyelembe, csak az erős, egészséges borjúk nevelése. Hogy azonban bármily fagyos időben, ha különben széles is az idő, a növendékállatok, tehének, legalább itatásra a távolabb eső kutra és vissza hajtassanak, eléggé nem ajánlható. Vigyáznunk télen a kihajtásnál csak arra kell, hogy jeges, sikos uton ne hajtjuk állatainkat, mert a különben is ficzánkoló borjúk, esikók, vemhes tehének könnyen elesuszkodhatnak és ficzamosodások lábtorések, szóval károsodásoknak volnánk kitéve.

A pusztán lakó ismeri, tudja mi a pusztai élet. A legelésző ménes ott a hármás itatónál, vagy valami csárda mellett; a konda ott a sekély ér partján, a mint keresgélve ballag a parton tovább, a gulya, amint megáll egy helyen, ott, a hol kövérebb a fű és legel nyugodtan; mind olyan jó ismerősei. És ismerősei a pusztai fiai is, a csikós, a gulyás. A hegyes-völgyes vidék lakója azonban, a ki nem láthatta ezeket, csak az írásokból ismeri a pusztai életet, hallomásból vagy a nótákból. Mert a mi szép nóta van, ott terem az a délibábos rónán és a legtöbbször bele van szőve a gulya, a ménes, a csikós bánata, a gulyás szerelme. Ezek a képek, a miket itt lát az olvasó, a Hortobágyról valók. Pusztai ember ha nézi, mintha már látta volna őket valahol, olyan jó ismerősei, de mert oly hűek, beszédesek, elgyönyörködhet bennök ő is, a hegyes-völgyes vidék lakója is.

Téli estéken a meleg szobában visszaidézhet emlékezetébe egy-egy pusztai képet, amely olyan változatos és mindig szép marad.

SZENT CSALÁD.

↔ MULATTATÓ. ↔

Karácsonyi történet.

— Székely história. —

A sárosfalviak fölkértek, hogy látogassam meg a falujokat — karácsonyban és vegyek részt a szövetség vezetősége által rendezendő tánczos estélyen. Rektor uram, a szövetség titkára, még egyebet is kötött a lelkemre. Azt mondja, hogy az a híres székely író már valamit csak szól a néphez, mert hiszen tudjuk mi, hogy jobban, szebben, ékebben stb., stb.

Hát megígérttem, hogy felolvasok valami székely históriát, egész bizonyosan elvárhatnak. És vártak is a sárosfalviak, de nagyon vártak. Én pedig nem nagyon készültem, mert a felolvasás, úgy gondoltam, hogy nem nagy mesterség. Azokból a derüs székely históriákból, kaczagós történetekből, amiket láttam vagy hallottam, hát előrántok egyet és ez éppen jó lesz a sárosfalviaknak. Beszélt nekem az öreg Agaras Szöcs János bácsi a többek között valami lóhítoriát, mikor Bodoki Pétör nevű góbé egy festett lóval főzte volt le Józsa Estánt, a komáját. Úgy gondoltam, hogy ez derüs história, jó olvasmány lesz mert hát nem ott a vége, hogy Bodoki Pétör csak eladta a festett lovat, hanem ott, hogy az a másik góbé még ügyesebben kifestve és kacskaringós eszével kiokumálva, újra visszaadta a *százkoronás lovat* — *kétszáz koronáért* Bodogi Pétörnek.

Ez a történet igazán jó lesz. Nekiültem és egy óra múlva meg volt írva. Czimnek odatettem, hogy: *»A székely koponya«*. Ez tetszetős ezim a székelyeknek is. A meséje igaz, a leírása érdekfeszítő, az alakjait úgy előadta volt nekem az öreg Agaras Szöcs János bácsi, hogy el nem felejthettem. Valóságos góbéformájuk volt úgy Bodoki Pétörnek, mint Józsa Estánnak, hanem a helység nevét elfeledtem, ahol a lóhítoriát történt. No, de seba! ráfogom egy más falura. A falu, az mellékes, a kaczagós história a fő! (Hej, pedig a helység vala a fő!)

Röviden fogom a dolgot. Elmentem Sárosfalvára. Az iskola nagy helyisége tele volt a sárosfalvi góbék színe-javával. Azt mondja a rektor, hogy ilyen szép számmal már régen nem voltak a székelyek a templomba sem. No, de hát a kaczagós történeteket nemcsak esinálni szeretik, hanem meghallgatni is érdeknek tartják itt.

Elkezdtem a felolvasást, hanem mikor az első nevet kimondottam, olyan kaczagás támadt az iskola helyiségében, hogy az ablakok is reszkettek. Akközben pedig egy jóképű székely atyafi ott a közlemben elmordulta magát. Nem tagadom: hizelgő vala reám nézve a jó kezdet, mert azt tudni kell, hogy a nevetést csak addig nehéz létrehozni, amíg

belemelegednek, azután kaczagnak, ha mindjárt nincs is miért. És a sárosfalviak úgy mulattak a góbéságon, hogy a padló rengett tőle.

Mikor már elmondottam, hogy miként főzte le Bodoki Pétör a komáját, Józsa Estánt, a lókupeczet egy festett lóval, a közönség alig bírta a nevetést. Pedig hátra volt a java. Hogy fognak nevetni, ha majd a végén megtudják azt, hogy Józsa Están visszasózta Bodoki Pétörre kétszeres áron, de más színre festve?! . . .

Folytattam már a történet felolvasását, az az bele kezdtem a csattanós befejező részbe. Elmondtam, hogy mennyire bosszankodott Józsa és mit akart? min törte a fejét a góbé? hogy mozgott a székely koponya? Hát egyszer csak mellettem áll egy piros arcu, éltebb székely. Oda hajol a fülemhez és bele sug:

»Hallja-e, krónikás uram! én vagyok Bodoki Pétör, de ha reám fordítja azt a lovat, én betöröm a kend székely koponyáját! csak azt mondom!

Egyebet nem is mondott. De engemet a hideg kezdett rázni . . . Ha én sejtettem, ha én tudtam volna, hogy ennek a históriának itt él az egyik személye, hát én nem jártattam volna a szájamat erről . . . nem én soha! . . . A sárosfalviak tomboltak, kaczagtak és én . . . megtapogattam az én székely koponyámat — még nem volt betörve!

Most csak arra kellett ügyelnem, hogy be ne törjék szent karácsony napján. Pedig Bodoki Pétör megígérte sugva . . . Mondhatom, hogy a hidegrázás után forró izzadságot kaptam. Hanem a szerencse kísért. A rektor uram feltalálta a segítséget részemre.

»Tessék egy kortyot!» — és elém tett egy kancsó küküllőmentit.

Soha életembe szivesebben nem ittam, mint akkor, pedig ugysegéljen, hogy mindig szivesen iszom. Most pedig az erőszakosan félbehagyott góbétörténetet kellett befejeznem. Kettő között választottam. Vagy elmondom a *»székely koponyát«*, amint leirtam a históriát és akkor kettéhasítja Bodoki Pétör az én koponyámat, vagy elfordítom a *»székely koponyát«* más befejezésre, (már tudniillik az elbeszélést) és akkor nem hasítja ketté Bodoki Pétör az én koponyámat. A választás könnyen megtörtént és befejeztem a felolvasás ilyenformán:

Bodoki Pétör pedig egy czigánykovácestól megtudá, hogy a konyé újra festette, újra patkoltatta a festett lovat. De a czigányt sem akarta elárulni azzal, hogy megajándékozta örömébe, hanem elment a bíróhoz és azt mondta: itt van a községi népkönyvtár javára husz korona! ezt egy lóhítoriából ejtettem, hát úgy írja bé bíró uram! Itt a vége, aki nem hiszi kérdezze meg a bírót!

Félszemmel láttam, hogy Bodoki Pétör egy poczkos székelynek az oldalamnál két darab tizest nyom a markába. Ekkor megmozdult az én székely koponyám is. Egész határozottan fölkértem a bírót,

hogy jöjjön a felolvasó-asztalom elé és mondja meg, hogy átvette-e a husz koronát. Hát csakugyan elém lépked az oldalomnál levő poezkos székelly, hogy birói szavára mondja, miszerint a husz korona törvényes uton van már a népkönyvtár kasszája felé. (És ugyanannyi marad nála portódijsza.)

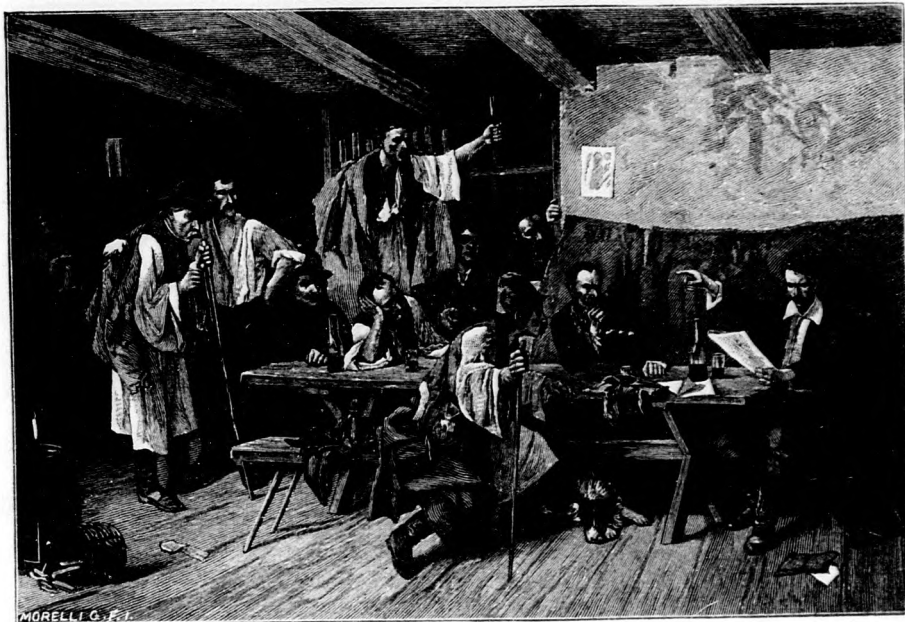
Megtapsoltak, megéljeneztek, de nem kaczagtak, csupán Bodoki Pétörnek mosolygott a képe. Éjféltán aztán azt is megsugta nekem jóakarólag Bodoki Pétör, hogy ne vezessen az utam Kurtapatakra, mert ezért a *székely koponyáért* Józsa Están agyonüt.

Ettől a karácsonyi történet-től kezdve többet soha sem olvasok fel olyan székelly históriát, amelynek a történeti helyét nem ismerem **Székelly Baka.**

Képeinkhez.

Szent család. A karácsonyi szent ünnepekre nem lehet szebb, magasztosabb képet bemutatni, mint a szent családot. Ott van a kis Jézus, ki éretünk, megváltásunkért született. Mária, az idevezítőnek édesanyja és József, az egyszerű ácsmester. E kép látásánál szent áhitat szállja meg a szemlélő szívét. Gyönyörűbb karácsonyi képet talán sohasem adhatunk ennél, mely mindig szent és örök marad.

Petőfi a csárdában. A magyar költőkirály, amíg élt, sokat koplalt, nem úgy, mint a más királyok. Több-ször megesett, hogy a ronda csárdában írta költeményeit, melyek az egész nemzetet lelkesítették fel. Mai képünkön, melyet Révész Imre híres festőművé-

Petőfi a csárdában.

szünk pingált, ez van bemutatva. Szinte fölösleges beszélni tovább, mert az a kép beszél megától. Petőfi felolvassa legújabb művét és a csárdában iddögálók, azok az egyszerű, kérges tenyerű emberek szent áhitattal hallgatják. A vers a szívekbe hat, még a zsidó kereszmáros képéről is eltűnik a pénzleső vigyorgás. Petőfi szaval a csárdában.

A falu hőse. Vándor komédiás jött a faluba. Ott ütötte fel tanyáját, ahol a legtöbb ember megfordul, a fogadó termében. Bemutatta az ügyességét, csepüt rágott, vasat görbitett a karján és nehéz sulyokat dobált, mintha tollból volna. Erre már biztatni kezdtek a falu legerősebb legényét, a falu hőst, hogy ezzel birkózzál meg, ha van bátorságod! A legénynek nem sokáig kellett a biztatás, gyürni kezdi az ingujjait és merőn néz a komédiás szeme közé. Hát aztán becsületet is szerzett a falunak, mikor földhöz verte a vasgyurót. Ezt a képet Munkácsy Mihály, az idén elhalt világhírű festőművésznünk festette és hogy az egyszerűbb emberek is gyönyörködhesse nek otthon rajta, egy fővárosi vállalkozó czég pompásan sokszorosította. Megrendelhető 80 x 62 em. nagyságban, szép, színes kiállításban úgy a »Petőfi a csárdában«, valamint »A falu hőse« darabonként 24 koronáért *Egyházy Ágoston és Társánál*, Budapest, VI., Eötvös-utca 44. szám.

A falu hőse.

A domák.

Fületlen gombok.

— Hogyan bucsuzik el a háziasszony attól a kosztosától, akire neheztel?

— Pákosztos.

Mi lesz a vitorlásból, ha valaki jogtalanul sajátítja el?

— Bitorlás.

Pótlórejtvény.

—lrik.
—ulesa.
—va.
—eron.

Eszavak mindegyike egy kezdőbetűvel egészítendő ki olyformán, hogy a kezdőbetűk felülről lefelé olvasva az időszámítás egyik fordulópontját jelentik, melyet ünnepelni is szoktunk.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő december hó 29.

A „Független Ujság” 50. számában közölt talány megfejtése:

István gazdának volt három nővére és az első feleségétől három leánya. A második feleségének, mikor elvette, volt hat fia. Azok elvették az István bácsi három nővérét és három leányát, de aztán István bácsi házasságából is lett három fia a második asszonynak. Így volt kilencz kaszája közül három fia, három veje és három sógora.

Helyesen fejtették meg: Vörös Janka, Jancsó Mariska, Mekler Jánosné, Török István, Kreiner Mátyás, Lakatos József, Illódy Imre, Daru Sándor, Füttő János, Szász Lajos.

A sorshuzárnál Jancsó Mariska (Tirgovista, Románia) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péteri Tamás „Közös sors” című eredeti székegy regényét küldöttük meg.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

MAGÁNJÁROK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetük.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Régi előfizető. Levelét jogi szakértőnkhez tettük át, akinek választ levélileg fogjuk közölni. Előre is mondhatjuk, hogy Önnek zálogot venni jogában nem állott, ezt ő visszakövetelheti és Ön legfeljebb viszontkeresetet indíthat. P. J. urnak. *Hajbodorog*. Köszönjük a szép költeményeket. Sorra kerülnek, míhelyt az ünnepi alkalmaságoknak végre érünk. Boldog ünnepeket. — B. J. urnak. A fizetés felemelés tervbe volt véve, de most hallgatnak vele. Újévre — sajnós — nem hisszük, hogy legyen belőle valami. Az ügyet különben figyelemmel kísérjük és míhelyt jó hírt veszünk, azonnal megírjuk az ujságunkban, mert mi az ilyesmit rögtön megtudjuk. A naptár ára egy korona, legjobb ezt beküldeni a „Független Ujság” kiadóhivatalának, mire ez a könyvet megküldi az illető címére. Szíves figyelméért fogadjunk meleg köszönetünket. — Mihály Sándor urnak. Szarvasmarhák tetvessége ellen biztos szer a higanyzsír (huszárszír), melylyel a tetves testrészt bekenendő. De ha bekente a tehenet, le kell kötni, nehogy önmagát lenyalja vagy egy másik állat nyalja meg, mert ebből baj származik. — F. M. urnak. A magánjogi kötelezettség általában véve 30 év múlva évi el. Tessék részletesen megírni, hogy micsoda ügyben van tanácsra szüksége, azaz hogyan történt az az eset, amelyre nézve tanácsunkat kéri? Akkor majd megadjuk a kívánt útmutatást. — H. I. urnak. *Hecses*. Az ügyvéd ellen, aki Öntől költségeket vett fel, de ügyében mit sem tett, tegyen *figyelmi főljelentést* a pécsi ügyvédi kamaránál. — Gál Károly urnak. *Oravica*.

A „Független Ujság” csakis a magyar hazafias szellemet szolgálja és így német nyelven nem jelenik meg. — Verebi István és Kovács József uraknak. A küldött előfizetőkért fogadjunk köszönetünket. Vajha a „Független Ujság” minden előfizetője legalább egy előfizetést gyűjtene, míáltal ügyünket nagyban elősegítőné. — Szukola Vincze urnak. *B-Kula*. Pyroleum, az ilesó világító-anyag és lámpáért tessék 2 koronát beküldeni Burián Vilmos veje, Budapest, Soroksári-utca 10. Ez összeg ellenében egy próbaküldeményt kap, de megrendelést a pyroleumból csak hordószámra érdemes tenni, különben a postadíj fölviszi az árát, míg nagyban véve, felébe sem kerül a világítás.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. december 22-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:10—15:80
K. Rozs 13:20 K-től 13:90 K-ig. *Árpa* 11:80 K-től 11:80 K-ig, jobb minőségű 13:50 K-től 14:50 K-ig. *Zab* 10:50 K. *Tengeri* 9:40 K.
Liszt ára 100 kg-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:00	23:80	22:40	22:00	21:40	20:40	18:80	15:60	11:10

Buzakorpa finom 8:60 K, durva 8:60 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 24—28 K, aprószemű 18—22 K, *tarka* 16—22 K, *levese* 28—56 borsó héjas 28—34 K, *lóhere* 136—153 K, *lucerna* 88—96 K, *baltacim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 320—540 fillér, muhar 440—520 fillér, zsupszalma 270—320 fillér, alomszalma 240—250 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlatt ürű 44—48 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér, 280—300 kg.-mos 89—89 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 64—84 fillér, szerb 92—96 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 62—68—, középminőségű 54—60—, alárendelt minőségű magyar ökör 46—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—64:00, magyar tehén középminőségű 40—64:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—64:00, szerbiai ökör jobb minőségű 48—60—, kivitel —, középminőségű 40—48—, szerbiai bika 42—64—, szerbia bivaly 30—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élsúlyban Élő borju 60—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:60—3:60 K, csirke 1:20—1:60 K, kappan hizott 4:50 K—5:50 K. *Rucza* 4:00—6:00 K. *Lud* hizott 10—12 K. *Pulyka* sovány 5—8 K.

Tojás alföldi 94—96 K, erdélyi 94—96 K, ládánként. *Tea*, tojás 100 drb 6:00—6:30 K.

Tejtermékek. *Teavaj* 2:60—3:20, *tejföl* 64—72 fillér literenként, *főzővaj* 2:00—2:20 K, *tehentúró* 24—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. *Sárgarépa* 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 10:00—12:00, *Petrezselyem* 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 10:—14:—, *zeller* 100 drb 4:00—8:00, *karalábé* 2:00—2:40, *vöröshagyma* 100 kötés 9—10—, 1 q 50—90—, *foghagyma* 24—28—, *vörösrépa* 100 drb 1:20—2:00, *fehérrépa*, *fejeskáposzta* 4—5—, *kelkáposzta* 100 drb 1:60—2:40, *vöröskáposzta* 14—20—, *fejessaláta* 4:00—5:00, *kötött saláta* 1:00—1:80, *burgonya rózsa* 1 q 5:00—5:00, *sárga* 6:00—7:00.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Bitosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Bizosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden iránybn készséggel szolgál

az igazgatóság

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő készleteit, szalmakazalóit,

Millennium legújabb szerkezetű 566
fűkaszáló-, marokrakó-
és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resincai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lőere^Jü gőzcséplő-készleteit, Sack-rendszerű, aczélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb^B mezőgazdasági eszközeit.

BRAUSWETTER JÁNOS
SZEGEDEN

MAGYARHON ELSŐ IECMAÓVÓBB #4 IECMAÓVÓB HIRNEVITŐ PÁLYÁZATÉRE

CS. ES KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER ES MŰÓRAS FŐLÁLLÓA A REMONTOLR INGÓÓRÁKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK S - S - EVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

ÓRÁK ÉKSZERÉK
10 - EVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPÉNZERT, VALAMINT,
RESZLETFIZETESRE

KÉPES ARÉGEYZEK INGYEN

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban,

BUDAPEST,

IX. kerület Üllői-ut 25. szám.

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

PYROLEUM

50%-al olcsóbb, mint bármely más világító anyag.
Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospectus ingyen s bérmentve

BURIÁN VILMOS VEJE, Budapest,
IX., Soroksári-utca 10. szám. 5t 2

Pályázati hirdetmény.

Alulírott hivatalnak 1901. évben mintegy

110.000 db 6 féle nyelven nyomtatott könyvalaku és 6 ív terjedelmű külön készítésű naptárra van szüksége,

melynek szállítására a m. kir. földmivelésügyi minister rendeletére ezenel pályázatot hirdet.

A szöveg közé mintegy 90 cliché lesz nyomandó, melyeket az illető vállalkozóknak rendelkezésére bocsájtjuk.

Érdeklődőknek a mintát és a szállítási feltételeket díjmentesen megküldjük.

Ajánlatok, melyekhez az ajánlott ár 5%-a készpénzben, vagy óvadékképes papirokban bánatpénz fejében csatolandó,

folyó hó 25-éig

nyújtandók be alólirt hivatalnál.

Szegárd, 1900. deczember hó 11-én.

Országos m. kir. selyemtenyésztési felügyelőség.

== Hetedik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **BUDAY BARNÁ**, az orsz. magyar gazdasági egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „*FÜGGETLEN UJSÁG*“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

A „Független Ujság“ a magyar polgári osztály, kisgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a szív nemesítésén, az elme szórákoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Gerley Szevér, Hegedüs András, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Szilassy Cézár.* Lapunk **szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai:** *Agh Endre* író, *Balogh Elemér*, a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közgazdasági író, *Czajlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserhádi Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Hajdu István*, urad. kasznár, *Hosszu Albert*, földmiv. isk. tanár, *Hreblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löcherer Andor*, közgazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Agost*, urad. kasznár, *Rovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla*, az Országos Központi Hitelszövetkezet tisztviselője, *Szählender Gyula*, urad. építészeti intéző, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Vasadi Balogh Lajos*, lelkész, közg. író, *Wimmer Károly*, a „Borászati Lapok“ v. t. szerkesztője.

A „Független Ujság“ képeit a legelső magyar
művészek készítik.

Levélzsekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „Független Ujság“ olcsóságával (egész évre 6 korona
félévre 3 korona) főleg a szerényebb
viszonyúak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

A NAGY KRACH!!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiméletlenül és így egy nagy ezüst-áru-gyár kényszerítve lőn egész készletét a munkaeönek nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbízás kereszttulvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtérítése ellen és pedig:

- 6 drb legfin. asztali kést valódi angol pengével,
- 6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst kávé-kanalat,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmeitőt,
- 6 drb angol Victoria-alsó-lálcát,
- 2 drb feltűnést keltő asztali gyertyatartó,
- 1 drb theaszíró,
- 1 drb legfinomabb ezukorszórót.

42 darab összesen csak 6 frt 60 kr.

A terti összes 42 tárgy ezeltől 40 frtba került és most ezek **frt 6.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehér ércz, mely az ezüst szint 25 évig megtartja a mért jótállás vállalatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapul, mely szerint (ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszafizetni; s senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen diszgarnitúrát megnézze, mely pompás

karácsonyi és ujévi ajándék

ajándékol minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas.

Kapható csupán:

HIRSCHBERG A.

szabad. amerik. ezüstkiviteli áruháza

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/T. R.

Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az őszszeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjeggyel valódi (egészségi árcz.)

Kívonat az elismerő írtokból:

Az első küldeményemmel nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy garnitúrát.

Kalocsa.

Majorosy János, kanonok.

A küldeményt vettem s nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Kolozsvár.

Bánffy báró ő exczell.

Becses evőeszköz-küldeményét megkaptam, melylyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem, még egy olyan garnitúrát, 44 drb amerikai szab. ezüstből utárv. küldeni.

Bozovics, Kr.-Szörényim.

Keresztes S. főszolgabíró.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 frunyi kölcsönt szavatolt meg.

Gazdáknak fontos!

HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

- Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fill.
- Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor.
- Tyuktenyésztés 2 kor.
- Lúd és kacsá tenyésztés 2 kor.
- Pulyka tenyésztés 1 kor. 60 fill.
- Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők a szerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

96632. szám. II—2/a. 1900.

HIRDETMEÉNY.

A bábolnai áll. ménésbirtok részére jövő év folyamán szükségelt különböző anyagok és leltári tárgyak, ugymint:

vas- és bőrárúk, kocsikenőcs, gépolaj és zsiradék, cement, mész, kőszén, faszén, épületfa, deszka és zsindely, ablaküveg, zsák és ponyvaárúk, trágyafősz, bognárananyagok stb.

beszerzésének biztosítása czéljából

f. évi december hó 28-án délelőtt 10 órakor

zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat, a jelzett határidőig a ménésbirtok igazgatóságához nyujsák be.

A szállítási feltételek, valamint a szállítandó cikkek részletes jegyzéke, a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál, valamint a bábolnai ménésbirtok igazgatóságánál betekintheők, s kívánatra az igazgatóság által megküldetnek.

Budapest, 1900. december hó 7-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társaság

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 vezélt **PFANHAUSER A.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **BUDAPEST** *
 V., Báthory-utca 4. szám.

ŐSZI VETŐMAGSZÜKSÉGLETÜNK BESZERZÉSE VÉGETT

forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ, Budapest,

V., Alkotmány-utca 31.

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisaletromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.